

ГРАЂАНСКА ИНИЦИЈАТИВА

ПРИЈЕДЛОГ

ОДЛУКА

о

**мораторијуму на додјелу концесија за геолошка истраживања и за експлоатацију
минералних сировина, руда и других ресурса на подручју планине Мајевица до
окончања поступка заштите подручја у складу са Законом о заштити природе
Републике Српске и усвајања Документа о политици додјеле концесија у складу са
Законом о концесијама Републике Српске**

Бања Лука, децембар 2024. године

На основу чл. 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, чл. 177. ст. 2. и чл. 181. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 66/20), Народна скупштина Републике Српске на __ редовној сједници одржаној __. __. 2025. године донијела је

О Д Л У К У

о

мораторијуму на додјелу концесија за геолошка истраживања и за експлоатацију минералних сировина, руда и других ресурса на подручју планине Мајевица до окончања поступка заштите подручја у складу са Законом о заштити природе Републике Српске и усвајања Документа о политици додјеле концесија у складу са Законом о концесијама Републике Српске

I

Ставља се мораторијум на додјелу концесија за геолошка истраживања и за експлоатацију минералних сировина, руда и других ресурса на подручју планине Мајевица до окончања поступка заштите у складу са Законом о заштити природе Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 49/24) и усвајања Документа о политици додјеле концесија у складу са Законом о концесијама Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 59/13, 16/18, 70/20 и 111/21).

II

Ова Одлука доноси се ради извршења Закона о заштити природе Републике Српске, Просторног плана Републике Српске до 2025. године ("Службени гласник Републике Српске", бр. 49/24), Стратегије заштите животне средине Републике Српске за период 2022-2032. године и Закона о концесијама Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 59/13, 16/18, 70/20 и 111/21).

III

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број:

Бања Лука

Датум: __. __. 2025. године

Предсједник
Народне Скупштине

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ

На основу чланова 61-72. Закона о референдуму и грађанској иницијативи (“Сл. гл. РС“ бр. 61/24), а у вези са остваривањем уставних права из чл. 32. Устава Републике Српске који у ставу 1. каже да грађани имају право да јавно износе мишљење о раду државних и других органа и организација, да им подносе представке, петиције и приједлоге и да на њих добију одговор, чл. 35. који каже да човјек има право на здраву животну средину. Свако је, у складу са законом, дужан да у оквиру својих могућности штити и унапређује животну средину, те у вези са чл. 70. који у ставу 1. прописује надлежности Народне скупштине Републике Српске, која одлучује о промјени Устава, доноси законе, друге прописе и опште акте, доноси план развоја, просторни план, буџет и завршни рачун, утврђује територијалну организацију Републике, расписује републички референдум, расписује републички јавни зајам и одлучује о задужењу Републике, расписује изборе за народне посланике и за председника Републике, бира, именује и разрјешава функционере, у складу са Уставом и законом, врши контролу рада Владе и других органа који су јој одговорни, у складу са Уставом и законом, даје амнестију, те обавља и друге послове, у складу са Уставом и законом, као и у вези са чл. 76. Устава Републике Српске, који каже да право предлагања закона, других прописа и општих аката имају председник Републике, Влада, сваки народни посланик или најмање 3.000 бирача, овим путем подносимо ову грађанску иницијативу и иницирамо да Народна скупштина Републике Српске донесе Одлуку горе наведеног садржаја, а из разлога како слиједи:

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ

Измјенама и допунама Просторног плана Републике Српске до 2025. године (“Сл. гл. РС“ бр. 40/13), у попису подручја која су предвиђена за успоставу заштите у планском периоду по ИУНЦ, планина Мајевица је планирана за заштиту у категорији V – парк природе, у складу са Законом о заштити природе Републике Српске. Сходно томе, Удружење грађана “Чувари Мајевице“ послало је дана 01.03.2024. године надлежном министарству иницијативу за проглашење заштићеног подручја коју је Министарство просторног уређење, грађевинарства и екологије запримило дана 04.03.2024. године.

Ово Министарство је дана 12.03.2024. године актом број 15.4-960-8/24 доставило иницијативу Заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа. Том приликом је Министарство затражило од Завода израду Студије заштите којом се утврђују вриједности подручја које се предлаже за заштиту и начин управљања подручјем. Овим је иницијатива за заштиту овог подручја формалноправно прихваћена, а процедура заштите започета. Према чл. 61. ст. (11) Закона о заштити природе Републике Српске, односно покретања поступка заштите, у периоду од уручења обавјештења из става 3. овог члана до проглашења подручја заштићеним, односно обустављања поступка проглашавања, стање природног подручја не смије бити погоршано.

Дана 25.07.2024. године удружење грађана “Чувари Мајевице” поднијело је Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске захтјев за истраживање, те је дана 13.08.2024. године од Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа запримило Стручно мишљење о истраживању биодиверзитета Мајевице број 07/1.30/625-587-1/24 којим је изражено позитивно мишљење у вези са планираним истраживањима биодиверзитета на планини Мајевици и одређено да се истраживања проводе до маја 2025. године. Истраживања су формално започета дана 10.09.2024. године. Теренске радове изводио је дипл. аналитичар заштите животне средине и стручни сарадник-истраживач у резервату “Засавица”, Михајло Станковић, који је извршио мултидисциплинарна истраживања (геолошка, палеонтолошка и биолошка). Прелиминарни извјештај ових истраживања показао је да се на предметном подручју налазе фосилни остаци моринских организама који датирају још из периода Панонског мора (прије 10 до 15 милиона година), као и фосили биљака који потичу из некадашњих тропских шума и мочвара које су се на овом подручју налазиле прије 30 до 45 милиона година, што су подаци који свакако говоре у прилог приједлози потреби заштите која је и планирана.

Упоредо с тим, у претходном периоду на овом подручју вршена су геолошка истраживања од стране правног лица “Ag Core улагања” д.о.о. Бања Лука. Геолошка истраживања су завршена, а рок за подношење захтјева за додјелу концесије који је предвиђен чл. 58. ст. (2) Закона о геолошким истраживањима Републике Српске је истекао. Према информацијама којима Иницијативни одбор располаже, а које је информације доставило Министарство енергетике и рударства, геолошка истраживања су завршена, а носилац права на истраживање није иницирао покретање поступка додјеле концесије за експлоатацију минералних сировина. Према информацијама које је доставило ово Министарство, рок за иницирање овог поступка не може се продужавати.

Међутим, оно што је јасно јесте да у Републици Српској не постоји документ који регулише политику додјеле концесија. Према чл. 9. Закона о концесијама, “Политика додјеле концесија, у смислу овог закона, обухвата мјере и активности усмјерене на успостављање и одржавање ефикасног система додјеле концесија, заштитом и одрживим коришћењем јавних добара, природних богатстава и других добара од општег интереса, унапређивањем дјелатности које су предмет концесија, те остваривањем најповољнијих финансијских и економских ефеката за задовољавање параметара одрживог развоја и остваривање директних и индиректних користи за Републику.”

Политика додјеле концесија се, према чл. 10. ст. (1) уређује и спроводи Документом о политици додјеле концесија. Документ припрема Комисија за концесије, а за његово доношење је, сходно одредби чл. 10. ст. (5) Закона о концесијама Републике Српске, надлежна Народна скупштина Републике Српске. Овај Документ се, према одредби чл. 10. ст. (8) обавезно усклађује сваке треће године.

Тренутно стање је, међутим, такво да је последњи Документ о политици додјеле концесија донесен 2006. године, када је и објављен у “Службеном гласнику Републике Српске” бр. 31/06. Овај Документ о политици додјеле концесија донесен је у складу са тада важећим Законом о концесијама, и никада након тога није усклађен, нити је донесен нови Документ

о политици додјеле концесија. У међувремену је усвојен нови Закон о концесијама и према њему се осигурава се учешће јавности у доношењу овог Документа.

С озбиром да нови Документ није донесен након прописаних годину дана од дана усвајања новог Закона о концесијама, самим тим није осигурано нити учешће јавности, иако је Законом прописана обавеза доношења новог Документа и учешћа јавности у његовом доношењу путем јавне расправе.

Народна скупштина Републике Српске 18 година није одлучивала о политици додјеле концесија, услед чега у Републици Српској не постоји легитимна концесиона политика, што посљедично води у правну несигурност и паушално одлучивање о додјели концесија.

Дакле, од 2006. године до сада није било усклађивања Документа о политици додјеле концесија, нити је усвојен нови, што значи да Република Српска нема важећи Документ о политици додјеле концесија, те је, обзиром на то да је од његовог доношења протекло 18 година, као и обзиром на то да је сада на снази други Закон о концесијама, потребно донијети нови Документ. Битно је, међутим, нагласити да све и ако се у обзир узме Документ о политици додјеле концесија из 2006. године, њиме на подручју општине Лопаре уопште није предвиђена могућност концесија у погледу геолошких истраживања и експлоатације минералних сировина, већ само и искључиво концесија за експлоатацију техничког грађевинског камена, што се налази на страни 14. овог Документа.

Заштита подручја планине Мајевице је, с друге стране, у потпуном складу са Стратегијом заштите животне средине Републике Српске за период 2022-2032. године (у даљем тексту: Стратегија заштите животне средине) која је саставни дио Стратегије заштите животне средине БиХ. У самој Стратегији заштите животне средине, у поглављу 8.1.3. Мјере за стратешки циљ 3 – биодиверзитет и заштита природе као једна од мјера наведена је и мјера “ 3.5.2. Увећање површине заштићених подручја у складу са Просторним планом Републике Српске и стратешким циљевима ЕУ“, те је наведено: “Кроз ову мјеру очекује се значајно повећање површине заштићених подручја.“

Овдје је као циљна вриједност наведено: “ У потпуности реализован Просторни план Републике Српске са аспекта површине заштићених подручја (2025).“ Подсјећамо, Измјенама и допунама наведеног Просторног плана подручје планине Мајевице свакако је предвиђено за заштиту.

Осим ове, као мјера предвиђено је и “ 3.5.3. Увећање броја заштићених подручја у складу са Конвенцијом о заштити културних и природних добара (World Heritage Convention)“ код које се наводи да “ Мјера подразумијева идентификацију и номиновање објеката природног и мјешовитог природно-културног наслеђа као подручја од међународног интереса.“

Као полазна вриједност узима се да је “ На UNESCO Листи свјетске баштине у Републици Српској од 2021. прашума „Јањ“ као дио древних и исконских букових шума Карпата и других региона Европе“, а као циљна вриједност наводе се “ Нова заштићена подручја Републике Српске на Листи свјетске природне баштине (2032)“.

У складу с тим, вриједно је споменути да се на Мајевици налази више од 20 културно-историјских споменика у виду стећака који су под заштитом UNESCO-а као свјетска баштина, што поступак заштите овог подручја чини још хитнијим и потребнијим.

С друге стране, Република Српска уопште нема важећу Стратегију управљања минералним ресурсима, док је у Стратегији развоја енергетике Републике Српске до 2035. године о геолошким истраживањима и додјели концесија речено јако мало и посве уопштено, те конкретних мјера и циљева нема.

С тим у вези, потребно је рећи да је планина Мајевица једна од најстаријих планина у Републици Српској и некада је била једно од острва јужнопанонског архипелага. Ова планина обилује рудама и минералима, али и биоразноликошћу у којој су ријетке и међународно значајне врсте попут терцијарне реликтне врсте божиковине, кострике и бљушта, као и једна посебна врста орхидеје која је и иначе ријеђа врста у БиХ, као и врсте од међународног значаја које су присутне на CITES лист и Анексима разних директива. На више локалитета нађена је и алга хара, што према проведеним истраживањима указује на врло фрагилно и ријетко станиште, приоритетно за заштиту Натура 2000 подручја. Од фауне је проведеним истраживањима пронађена ендемична грчка жаба, те алпска розалија која се налази у Анексима II и IV ЕУ Директиве о стаништима и Анексу I Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта и налази се на Европској црвеној листи сапроксилних тврдокрилаца. Осим тога, прелиминарна истраживања показала су присуство и других врста, а потпуна процјена стања очекује се у коначном извјештају.

С обзиром на наведене резултате прелиминарних истраживања, заштита овог подручја нарочито је важна и због обавеза које је Босна и Херцеговина преузела ратификацијом Конвенције Уједињених нација о биолошкој разноврсности – UN Convention on Biological Diversity (UNCBD) („Службени гласник Босне и Херцеговине“ - МУ број 12/02), а у којој је чл. 8. ст. 1. т. (а) прописана обавеза утемељења система заштићених подручја или подручја гдје треба примијенити посебне мјере за очување биолошке разноликости.

На овој планини налази се и велики број излетишта, од којих се издваја популарни туристичко-рекреативни комплекс “Бусија”.

Поред тога, планина Мајевица посједује и вриједне минералне, љековите изворе, те испуњава основне предуслове за бањско-рекреативно кориштење.

Ради свега наведеног, евидентно је да је потребно обезбиједити примјену чл. 61. ст. (11) Закона о заштити природе Републике Српске како стање предмета заштите не би било промијењено, односно погоршано прије окончања поступка. Такође је потребно да Народна скупштина Републике Српске донесе кровни документ за политику додјеле концесија, дакле потребно је примијенити чл. 10. Закона о концесијама Републике Српске.

Подршку заштити подручја планине Мајевице дали су и начелници општина са ове територије потписивањем заједничке декларације, са чиме је општа јавност добро упозната. Ради тога

У складу с тим, као лица која заједно с надлежним Министарством сматрају да је заштита подручја планине Мајевице, чији је поступак заштите већ покренут, у јавном интересу, те желећи да се стање затечено у вријеме када је поступак заштите покренут не погорша, а

сматрајући да је прије додјеле концесија потребно утврдити политику додјеле концесија, подносимо ову грађанску иницијативу ради доношења Одлуке Народне скупштине као извршног прописа, која би била донесена ради извршења Закона о заштити природе Републике Српске, те Закона о концесијама Републике Српске.

На основу чл. 62. став (1) Закона о референдуму и грађанској иницијативи Републике Српске ("Сл. гасник РС," бр. 61/24):

"(1) Ако се грађанском иницијативом тражи промјена Устава, закона, других прописа и општих аката из надлежности Народне скупштине, листа потписника иницијативе мора да садржи најмање 3.000 потписа грађана."

Такође, у складу са Законом о референдуму и грађанској иницијативи Републике, горе наведени број, како је и прописано чл. 5. ст. (1) и (2):

"(1) Референдум и грађанска иницијатива су облици непосредног и слободног изјашњавања грађана.

(2) Нико не може позвати грађанина на одговорност због изјашњавања на референдуму, односно због учествовања у грађанској иницијативи у складу с овим законом;"

док у чл. 7. у ст. (2) стоји:

"(2) У грађанској иницијативи грађани учествују потписивањем одговарајућег приједлога;"

Према чл. 63. став (1): "(1) Приједлог за промјену или доношење одговарајућег акта, односно други приједлог обухваћен грађанском иницијативом, мора бити сачињен тако да се из њега јасно виде правци промјена, односно рјешења о којима надлежни орган треба да се изјасни."

III ОБРАЗЛОЖЕЊА ПОЈЕДИНИХ РЈЕШЕЊА

Тачка I Одлуке регулисала би стављање мораторијума на додјелу концесија за геолошка истраживања и за експлоатацију до сада пронађених минералних сировина, руда и других ресурса, прије свега до окончања поступка заштите предметног подручја, и то у складу са Законом о заштити природе Републике Српске. Наиме, овим би се омогућило извршење наведеног закона, будући да је поступак заштите у току, а да су у току и истраживања ради заштите, па би стога свако даље давање концесије за геолошка истраживања и/или експлоатацију наведених ресурса било у супротности са овим законом. Тачком I мораторијум такође важи и до усвајања новог Документа о политици додјеле концесија који је Документ предвиђен важећим Законом о концесијама Републике Српске, а који није ажуриран од 2006. године, чиме се крши наведени закон, па је стога потребно обезбиједити његову досљедну примјену.

На овај начин у потпуности се омогућава извршење наведених закона, што је регулисано тачком II Одлуке.

У складу с тим, ова Одлука би ступила на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске", што је регулисано тачком III Одлуке, а све у складу са Пословником Народне скупштине Републике Српске.

IV ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За провођење ове одлуке нису потребна финансијска средства.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРИЈЕДЛОГА ОДЛУКЕ О МОРАТОРИЈУМУ НА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ЗА ГЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА И ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈУ МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА, РУДА И ДРУГИХ РЕСУРСА НА ПОДРУЧЈУ ПЛАНИНЕ МАЈЕВИЦА ДО ОКОНЧАЊА ПОСТУПКА ЗАШТИТЕ ПОДРУЧЈА У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ О ЗАШТИТИ ПРИРОДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И УСВАЈАЊА ДОКУМЕНТА О ПОЛИТИЦИ ДОДЈЕЛЕ КОНЦЕСИЈА У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ О КОНЦЕСИЈАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ СА ПРАВНОМ ТЕКОВИНОМ ЕУ И ПРАКСОМ И СТАНДАРДИМА САВЈЕТА ЕВРОПЕ

1. Обрађивач, односно предлагач нацрта/приједлога прописа	
Републички орган управе/други овлаштени предлагач	Иницијативни одбор за грађанску иницијативу
Ресор/Одјељење/Одсјек	-
Одговорно лице	-
Контакт особа	Снежана Јагодић-Бујић, и-мејл адреса: ekopot@gmail.com, број телефона: 065/332-896
1а. Правно лице са јавним овлаштењем за припрему и спровођење прописа	
Назив правног лица	-
Одговорно лице	-
Контакт особа	-
2. Назив нацрта/приједлога прописа	<p>Приједлог одлуке о мораторијуму на додјелу концесија за геолошка истраживања и за експлоатацију минералних сировина, руда и других ресурса на подручју планине Мајевица до окончања поступка заштите подручја у складу са Законом о заштити природе Републике Српске и усвајања Документа о политици додјеле концесија у складу са Законом о концесијама Републике Српске</p> <p>Eng. <i>Proposal of the Decision on a Moratorium on the Awarding of Concessions for Geological Research and the Exploitation of Mineral Raw Materials, Ores, and Other Resources in the Area of Mount Majevisa until the Completion of the Area Protection Procedure in accordance with the Law on Nature Protection of the Republic of Srpska and the Adoption of the Concession Award Policy Document in accordance with the Concessions Law of the Republic of Srpska</i></p>
3. Одредба Споразума о стабилизацији и придруживању	/
4. Степен усклађености нацрта/приједлога прописа са <i>EU acquis</i>	Непримјењиво
4.1.	<p>Примарни извори права ЕУ</p> <p>Повеља Европске уније о основним правима, Глава IV – Солидарност, члан 37 – Заштита животне средине</p> <p>Eng. <i>Charter of Fundamental Rights of the European Union,</i></p>

		<i>Title IV- Solidarity, Article 37 – Environmental protection</i>
4.2.	Секундарни извори права ЕУ	/
	Разлози за дјелимичну усклађеност или неусклађеност	Пису установљени обавезујући секундарни извори права релевантни за предмет уређивања Одлуке. Међутим, иста индиректно доприноси транспонувању члана 4. (Обнова копнених, приобалних и слатководних екосистема) и члана 12. (Обнова шумских екосистема) Регулative (ЕУ) 2024/1991 Европског парламента и Савјета од 24. јуна 2024. године о обнављању природе и измјени Регулative (ЕУ) 2022/869, као и одредаба Директиве 92/43/ЕЕЗ Савјета Европске уније од 21. маја 1992. године о заштити природних станишта и дивљих биљних и животињских врста.
4.3.	Остали извори права ЕУ	Резолуција Европског парламента од 9. јуна 2021. године о Стратегији ЕУ за биоразноликост до 2030: Враћање природе у наше животе (2020/2273(INI), т. 1, 2, 15, 16, 38, 93, 188, 193, 194, и 195 Енг. <i>European Parliament resolution of 9 June 2021 on the EU Biodiversity Strategy for 2030: Bringing nature back into our lives (2020/2273(INI))</i> , p. 1, 2, 15, 16, 38, 93, 188, 193, 194, и 195 CELEX: 52021IP0277
5. Пракса и стандарди Савјета Европе		Конвенција за заштиту људских права и основних слобода, Дио I – Права и слободе, члан 10. Слобода изражавања Енг. <i>Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Section I – Rights and Freedoms, Article 10 – Freedom of expression</i>
6. Остали међународни извори права		Конвенција о приступу информацијама, учешћу јавности у одлучивању и приступу правди у питањима животне средине (Аархуска конвенција), Економска комисија Уједињених нација за Европу, 1998. година - члан 7. (учешће јавности везано за планове, програме и политике који се односе на околиш) и члан 8. (учешће јавности током припреме извршних уредби и/или опће примјењивих правно обавезујућих нормативних инструмената) Енг. <i>Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters (Aarhus Convention), UNECE, 1998 - Article 7 (Public Participation Concerning Plans, Programmes and Policies Relating to the Environment) and Article 8 (Public Participation During the Preparation of Executive Regulations and/or Generally Applicable Legally Binding Normative Instruments)</i> Међународни пакт о грађанским и политичким правима, члан 1. став (2) и члан 47. Енг. <i>International Covenant on Civil and Political Rights, Article 1(2) and Article 47</i> Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, члан 1. став (2), члан 11. став (2) тачка а) и члан 25. Енг. <i>International Covenant on Economic, Social and Cultural</i>

	<p><i>Rights, Article 1(2), Article 11(2)a and Article 25</i></p> <p>Резолуција УН-а о препознавању људског права на чисту, здраву и одрживу животну средину од 28. јула 2022. године</p> <p>Енг. <i>UN Resolution on the recognition of the human right to a clean, healthy and sustainable environment, 28th July 2022</i></p>
7. Да ли је обезбијеђен превод правних извора на језике у службеној употреби у Републици Српској	Да
8. Да ли је нацрт/приједлог прописа преведен на један од службених језика Европске уније	Не
9. Учешће домаћих и иностраних консултаната/експерата и њихово мишљење	/
<p>ГРАЂАНСКА ИНИЦИЈАТИВА – Иницијативни одбор</p> <p>Снежана Јагодић-Вујић <i>Снежана Јагодић-Вујић</i></p> <p>Жељко Керовић <i>Жељко Керовић</i></p> <p>Наташа Митровић <i>Наташа Митровић</i></p> <p>Андријана Пекић <i>Андријана Пекић</i></p> <p>МП</p> <p>Број: _____</p> <p>Датум: <u>25.03.2025</u></p>	<p>МИНИСТАРСТВО ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ И МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ</p> <p><i>Златан Клокић</i> Златан Клокић</p> <p> МП</p> <p>Број: <u>А-05-02-524/25</u></p> <p>Датум: <u>2.4.2025.</u></p>

РЕПУБЛИКА СРПСКА
02/2-547-1/25
20-05-2025
ДАТУМ:

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ

Трг Републике 1, Бања Лука, тел: 051/339-277, факс: 051/339-641, Е-mail: generalnisekretar@vladars.rs

Број: 04.2-011-59-1/25
Датум: 19.5.2025. године

НАРОДНА СКУПШТИНА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Н/Р ГЕНЕРАЛНОГ СЕКРЕТАРА

ПРЕДМЕТ: Мишљење.-

ВЕЗА: Ваш акт, број 02/2-547/25, од 28.3.2025. године

Влада Републике Српске је на 116. сједници, одржаној 30.4.2025. године, разматрала и утврдила акт који Вам у прилогу достављамо, и то:

- Мишљење на Приједлог одлуке о мораторијуму на додјелу концесија за геолошка истраживања и експлоатацију минералних сировина, руда и других ресурса на подручју планине Мајевице до окончања поступка заштите подручја у складу са Законом о заштити природе Републике Српске и усвајања Документа и политици додјела концесија у складу са Законом о концесијама Републике Српске – грађанска иницијатива, број: 04/1-012-2-1499/25

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР ВЛАДЕ
Далибор Панић

РЕПУБЛИКА СРПСКА ВЛАДА

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПРЕДМЕТ: Мишљење на Приједлог одлуке о мораторијуму на додјелу концесија за геолошка истраживања и експлоатацију минералних сировина, руда и других ресурса на подручју планине Мајевице до окончања поступка заштите подручја у складу са Законом о заштити природе Републике Српске и усвајања Документа и политици додјела концесија у складу са Законом о концесијама Републике Српске – грађанска иницијатива

На основу члана 15. став 1. тачка д) Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 78. Пословника о раду Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 123/18), а у вези са чланом 189. став 3. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 31/11 и 34/17), Влада Републике Српске, на 116. сједници, одржаној 30.4.2025. године,
да је сљедеће

МИШЉЕЊЕ

Уставни основ за доношење ове одлуке садржан је у члану 70. став 1. тачка 2. Устава, према којем Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте. Такође, основ за доношење ове одлуке садржан је и у члану 177. став 2. и члану 181. Пословника Народне скупштине Републике Српске, којим је прописано да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте, план развоја, просторни план, буџет, декларације, резолуције, препоруке, одлуке и закључке, те у којим случајевима Народна скупштина доноси одлуке.

Иницијативу за доношење ове одлуке поднио је, у складу са чланом 185. Пословника Народне скупштине, Иницијативни одбор за остваривање грађанске иницијативе.

Приједлог одлуке потребно је ускладити и са чланом 188. став 2. Пословника Народне скупштине Републике Српске.

Након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба приједлога Одлуке нису установљени обавезујући секундарни извори права ЕУ релевантни за предмет регулисања достављене одлуке. Због тога у Изјави о усклађености стоји оцјена „Непримјењиво“.

Наведеном иницијативом се предлаже доношење Одлуке о мораторијуму на додјелу концесија на подручју планине Мајевица, уз образложење да је Удружење грађана „Чувари Мајевице“, дана 04.03.2024. године, Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију поднијело иницијативу за проглашење планине Мајевице за заштићено подручје. Подносиоци иницијативе сматрају да се у периоду од уручења обавјештења до завршетка поступка проглашавања заштићеног подручја стање природног подручја не смије бити

нарушено. Због тога се позивају на околност да су на наведеном подручју у претходном периоду вршена геолошка истраживања од стране правног лица „Ar Core улагања“ д.о.о. Бања Лука, те да сматрају да након завршеног истраживања ово правно лице није покренуло поступак за додјелу концесије, као и да се било каква даља истраживања или експлоатација не могу одобрити док се не оконча поступак за проглашавање заштићеног подручја.

Сходно члану 61. став 3. Закона о заштити природе, надлежно министарство је предметну иницијативу доставило Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа ради израде Студије заштите, којом се утврђују вриједности подручја, које се предлаже за заштиту и начин управљања подручјем, о чему је обавијештен и подносилац предметне иницијативе. У одговору Завода, од 16.5.2024. године, наведено је да је стручни тим Завода извршио обилазак подручја планине Мајевица, Општина Лопаре и утврдио да се ради о простору које припада шумско-привредном подручју „Мајевичко“ и којим се интензивно газдује како од стране надлежног шумског газдинства, у дијелу шума и шумског земљишта, тако и од стране локалног становништва на приватним посједима, уз присутну деградацију подручја. Потврдио је да је предметна Иницијатива оправдана према документу Измјене и допуне Просторног плана Републике Српске до 2025. године, којим је планина Мајевица предвиђена за заштиту, али да је истим документом ово подручје планирано и за експлоатацију рудних сировина. Надаље, наведено је да је за потребе проглашења подручја заштићеним потребно провести мултидисциплинарна истраживања подручја којим би се утврдиле вриједности подручја, а која би била основ за израду Студије заштите, али да Завод Планом рада за 2023-2025. није у могућности преузети обавезу спровођења потребних истраживања.

Поред тога, у вези са наведеним Приједлогом треба истаћи да је чланом 12. став 1. Закона о геолошким истраживањима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 64/22 и 63/24) прописано да се детаљна геолошка истраживања у заштићеним подручјима природе, подручјима под претходном заштитом, подручјима која су планирана за заштиту у цјелинама од културно историјског, градитељског и археолошког значаја могу одобрити само под условима које прописују закони којима се уређује заштита природе, заштита културних добара, заштита националних паркова, као и актом о проглашењу подручја заштићеним.

Чланом 6. тачка п) Закона о концесијама прописано је да предмети концесија могу бити: обављање дјелатности у заштићеним подручјима као заштићеним природним добрима, те право на изградњу и коришћење објеката потребних за обављање тих дјелатности у складу са посебним прописима.

Чланом 12. став 4. важећег Закона о концесијама прописано је да прије предлагања одлуке о покретању поступка додјеле концесије надлежни органи врше консултације и прибављају мишљења органа, јавних предузећа и других институција у чијој надлежности је издавање одобрења, дозвола и сагласности потребних за реализацију предмета концесије, а за концесије за чију додјелу је надлежна Влада и мишљење јединице локалне самоуправе на чијој територији ће се обављати концесиона дјелатност.

Ова одредба се примјењује и код спровођења поступка додјеле концесије по иницијативи заинтересованог лица.

Горе цитиране одредбе јасно указују да се прије покретања поступка додјеле концесије прибављају мишљења Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију, које издаје локацијске услове и еколошку дозволу, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде које издаје водопривредне акте, Републичког завода за заштиту културно историјског и природног наслеђа, јединице локалне самоуправе на чијој се територији налази простор на ком се додјељује концесија и Правобранилаштва Републике Српске.

Чланом 12. став 7. Закона о концесијама прописано је да ако је једно или више мишљења негативно, надлежни орган не предлаже покретање поступка додјеле концесије, ако су разлози за негативно мишљење неотклоњиви.

Имајући у виду напријед наведено, јасно се може закључити да се концесија не може додијелити без мишљења надлежних органа који су горе наведени, укључујући и локалну заједницу, због чега сматрамо да је беспредметна расправа о доношењу Одлуке о мораторијуму на додјелу концесија за геолошка истраживања и за експлоатацију минералних сировина. Стога предлажемо да се наведени приједлог одбије, односно да у овом тренутку нису испуњени услови да се о истом води скупштинска расправа.

Број: 04/1-012-2-1499 /25

Датум: 30.4.2025. године

